

K och Na på 5T-gårdar

Kaliumtillståndet är gott på alla 5T-gårdar. Danska och svenska betor innehåller lika mycket kalium i roten. Men svenska betor har mer natrium i roten. Och det betyder?

Det verkar vara rätt välförsett med kalium i marken på våra 5T-gårdar. Om vi tror att gränsen mellan klass II-III är OK så ligger medel över gränsen på alla gårdarna. Dock ligger enskilda fält på de svenska gårdarna i söder (nr 2, Valterslund, och nr 3, Lovisero) under gränsen. Nr 1, Gretelund, ligger stabilt, strax ovan gränsen. Vi noterar också att variationen mellan fält på samma gård oftast är rätt så begränsad. Vad hittar vi då i betan vid skörd?

K+Na i betan

Tidigare var K+Na-värdet en betalningsgrundande variabel i det svenska betkontraktet. Så är det inte mer. Med nya sorter och rätt odlingsteknik är värdet nu nere på nivåer som inte längre starkt begränsar sockerutbytet. Frågan är om vi framöver kan använda analysen till att bättre än idag styra vår K+Na-gödsling. Det återstår att se.

På 5T-gårdarna skördar vi både i mitten på september och i mitten på november. K+Na-värdet faller normalt något under hösten på grund av att betan som sockerbehållare växer. I denna undersökning från 3,4

Växtnäring

DEL 2 - KALIUM

till 3,2 milliMol per 100 g beta. Det kan jämföras med värdet på de enskilda gårdarna som sträcker sig från som minst 2,9 till som mest 3,6. Till detta ska läggas sortvariationen som kan vara rätt betydande. I tre års svensk sortprovning 2013–2015 varierade K+Na-värdet hos 22 provade sorter från 3,0 till 4,1.

Ser man lite närmare på de använda sorterna på 5T-gårdarna åren 2014–2015 så är sortskillnaderna här rätt begränsade. Slutsatsen blir att de skillnader i K+Na vi ser mellan 5T-gårdarna till allra största delen är kopplad till marken med dess gödsling och inte till sorten.

Mer K än Na

Tabellen visar att betan innehåller betydligt mer kalium än natrium. Joakim Ekelöf skriver på annan plats i detta num-

Besal är en vanlig natriumprodukt i Sverige.

mer att betan kan ersätta en del Na med K. Men inte allt. Högst sockerskörd får man om betan har tillgång till både K och Na. Och det har den bevisligen, men i varierande grad mellan platserna. Natrium står för mellan fem och sju procent av det totala innehållet. Om sockerskörden nu blir högst då betan kan ta upp

Kalium och natrium i milliMol per 100 g beta. Medel av skörd i september och november åren 2014-2015

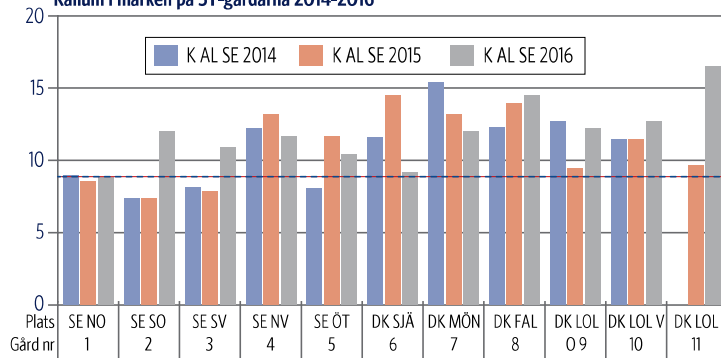
Nr	Plats	K	Na	K + Na	Andel Na %
1	SE NO	2,7	0,53	3,2	17
2	SE SO	2,7	0,38	3,1	12
3	SE SV	2,8	0,35	3,2	11
4	SE NV	3,2	0,26	3,5	7
5	SE ÖT	3,1	0,43	3,6	12
6	DK SJÄ	3,4	0,18	3,6	5
7	DK MÖN	3,0	0,22	3,2	7
8	DK FAL	3,3	0,25	3,6	7
9	DK LOL O	2,8	0,28	3,1	9
10	DK LOL V	2,8	0,20	3,0	7
11	DK LOL S	2,7	0,20	2,9	7
Medel SE		2,9	0,39	3,3	12
Medel DK		3,0	0,23	3,3	7
Medel alla		3,0	0,31	3,3	9

både K och Na, vad är då rätt Na-koncentration?

Mer Na i Sverige än i Danmark

Vi kan notera att både halten Na och andelen Na av K+Na i betan är högre i Sverige än i Danmark. Betyder det att det finns en outnyttjad potential i Danmark som skulle kunna nås med ökad Na-gödsling? Möjligheten finns men kanske räcker den redan upptagna Na-mängden!? Svenska 5T-odlare gödslar alla med 50-70 kg Na på våren. Våra danska kollegor ligger lägre, från ingen Na-gödsling på gård nr 10 till upp till 40 kg som mest på gård nr 7.

Kalium i marken på 5T-gårdarna 2014-2016

Drar vi strecket vid K-AL 8 så kommer i stort sett alla fälten på rätt sida.

Sammanfattning

- Kaliumtillståndet i marken är gott nog för att nå potentiell skörd på alla 5T-gårdar.
- Möjligen skulle ökad Na-gödsling vara positivt på några av de danska gårdarna.

Robert Olsson,
NBR Nordic Beet Research

Läs mer på www.nordicbeet.nu

Sök en organiserad maskinstation

www.skansmaskinstationer.se